

dette Forslag tager Sigte paa nogen særlig Klasse her i Landbruget og bringer den fremad. Man kan nemlig meget godt bidrage noget til en enkelt Klasses Udvikling i Landbruget, uden at Landbruget som saadant bringes fremad. Man kan godt stille vore Husmænd og Snderster økonomist bedre, uden at dette i nogen Grad vil opbhelpe Landbruget som saadant. Det andet Spørgsmaal, jeg vil stille til de Herrer, er altsaa dette, om der gennem denne Skatteomlægning i nogen nævneværdig Grad bidrages til at forbedre de økonomiste Vilkaar mellem Landarbejderne i Særdeleshed. Jeg maa sige, at det forbaer mig næsten, ja, det giver mig næsten en ubehagelig Smag i Munden, naar man skal tale om Smaafolk og Husmænd og den Slags; jeg skal ikke komme ind paa de Beregninger om, hvor vidt Smaafolk paa Landet ved dette Forslag spare 2, 4 a 6 Kroner paa deres Sukker; men naar man staar overfor den Stilling, som vore Landarbejdere gennemgaende indtage med deres lille Budget, der vel er omkring en 400 Kroner eller saadan, jeg husker ikke Beregningen, saa forekommer det mig, at naar man vil sige, at de gennem denne Skat lettes for 2, 4 eller 6 Kroner, hvad man vil (Berg: 5fte 6!). Jeg vil tro for øvrigt, at 3, 4 Kroner er nærmest, hvad der træffer det rette — naar man vil sige, at man derigennem i Virkeligheden forbedrer Landarbejdernes Naar paa en saadan Maade, at det er værdt at tale om, synes jeg nok, det er, hvis man maa bruge et saadant Ord, nærmest at holde disse Folk for Nar. Nu have vi her i en lang Række af Nar hørt, ikke alene i denne Sal, men ogsaa i Landboforsamlinger og paa mange andre Maader, i Pressen og i Piceelituren og navnlig i den senere Tid fra socialdemokratist Side, hvorledes det stod til med Landarbejderne. Jeg vil ikke fra mit Standpunkt slutte mig til de Skildringer, der ere givne, men jeg erkender, at Stillingen er saadan, at der virkelig er al god Grund til at gøre noget for dem. Saa efter saadan en 10, 20 Mars Diskussion om, hvad man vil gøre for disse stakkels Folk, og efter at vi i den senere Tid have faaet saa mærke Skildringer som ingen Sinde tidligere, vil man møde her og være bekendt at sige, at denne Sag bør gaa igennem af Hensyn til Landarbejderne. Det forekommer mig at gaa i Retning af — ja, jeg tør vel sagtens ikke bruge saa stærke Ord (Henning Jensen: Humbug!) det ærede Medlem har gaaet Ret i Forstaelsen af, hvorhen jeg vil, — men nogen større Illusion, end at det skulde være nogen Støtte, der er værdt at tale om, for Landarbejderne,

kan jeg ikke vel tænke mig. Der er en ganske særlig Maade, hvorpaa det skulde blive Arbejderstanden som Helhed til Bedste, om vi kunde gennemføre dette Forslag — det er, tror jeg nok, det ærede Medlem fra Stege, der har bragt dette frem — nemlig at man skulde have vendt den Strøm af Arbejdere, der nu gaa fra Land til By, om eller i alt Fald standse den. Naar man nu byder dem noget bedre Vilkaar paa Landet, vil der ikke være saa stærk en Tilbøjelighed til at vandre ud, og det vil ogsaa være til Gavn for Byarbejderne, om de ikke fik saa stærk Tilgang af Konkurrenter. Jeg tror, at man ogsaa i den Henseende skuffer sig højlig, hvis man tror, at man ved at hjelpe Landarbejderne med disse 3, 4 Kroner skulde forøge deres Fristelse til at blive hjemme. Jeg tror, at man maa meget højere op, hvis man virkelig skal til at standse denne Strøm; der bliver ikke Tale om Skæpper Land, men om Tønder, hvis de skulle blive fristede til at blive hjemme i Stedet for at lade sig drage af alt det, hvormed en stor By kan drage Folk, for man maa lægge Mærke til, at det er ikke alene de økonomiste Vilkaar, der drage den store Strøm til en stor By som f. Ex. Kjøbenhavn; der er meget andet. Kjøbenhavn staar for Landarbejderne i alt Fald i de fjærnere Landsdele som Amerika overfor Smaafolk i Europa i det hele. Naar man paa Landet ser paa disse glimrende Tilstande, der blive ndmalede af Agenter og andre interesserede Folk, og man hører en Gang imellem om, hvorledes en Mand, der er rejst til Amerika som en fattig Mand, er endt som Millionær, er det meget mere end de almindelige økonomiste Forhold og den Slags Ting, der i saa høj Grad drager Folk, og jeg skulde tro, at det er i væsentlig Grad et lignende Forhold her i Landet. Der findes vel knap det Sogn her i Landet i alt Fald ikke det Herred eller den Egn, hvor ikke i Tidens Løb en er vandret ud som ung og har gjort sin Lykke her i Kjøbenhavn, og det kender man paa hele Egnen. Naar saadant et ungt Menneffe eller Dreng er vandret hjemmefra paa sine bare Ben og saa en 20, 30 Aar efter har gjort sin Lykke her i Kjøbenhavn, vide alle det, men hvad man ikke veed, er de mange, der gaa til Bunds herinde. Jeg tror, at hvis man skulde opgøre et Slags „standard of life“ for Landarbejderne og Byarbejderne og spørge om, hvem der stod sig bedst for Tiden, om i Almindelighed Arbejdsvilkaarene herinde ere stort bedre, naar man tager Hensyn til de Fordringer til Livet, som følger med Opholdet herinde, om det er stort bedre end Gennemsnitsstillingen paa Landet, saa tvivler